

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/37/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8621201218
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8621201218.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Kataríny Krochtovej v spore žalobcu: Intrum Slovakia, s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Karadžičova 8, P.O. BOX 205, 810 00 Bratislava, IČO: 37 927 795 proti žalovanému: V. Y., zastúpenému JUDr. Danielom Tarbajom, advokátom, so sídlom Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov, IČO: 53 450 345, o zaplatenie 1.444,08 eura s príslušenstvom a vzájomnej žalobe žalovaného o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. SK-6Csp/74/2021-221 zo dňa 03.07.2023, takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok vo výrokoch II. a III.
- Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie 1.444,08 eura s príslušenstvom a o vzájomnej žalobe žalovaného rozhodol tak, že určil úver zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 20.11.2017 ako bezúročný a bez poplatkov. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Vo vzťahu k výroku II., teda v konaní o vzájomnej žalobe žalovaného, ktorou sa domáhal určenia, že predmetný úver je bezúročný a bezpoplatkový, súd prvej inštancie mal za preukázané, že v danom prípade sa jedná o spotrebiteľský úver, kedy žalovaný bol od uzavretia zmluvy, teda od 20.11.2017 v postavení spotrebiteľa.

3. Pri preskúmaní náležitostí tejto zmluvy s tým, či niektoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca s odbornou starostlivosťou neposúdil schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver, teda neskúmal správne bonitu žiadateľa o úver. Táto povinnosť je uložená v § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch a rovnako vyplýva z článku 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere. V takýchto prípadoch je nutné zisťovať schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak, aby frekvencia splácania úveru a jeho výška zaručovala to, že spotrebiteľovi v jeho domácom rozpočte zostane dostatok finančných prostriedkov, aby mohol svoju splátku v predpokladanej výške plniť. Dodávateľ musí analyzovať domáci rozpočet spotrebiteľa ako na strane príjmov, tak aj na strane výdavkov, pričom musí tak urobiť s odbornou starostlivosťou, ktorá predpokladá, že údaje, ktoré dlžník uviedol možno overiť, resp. objektívne preukázať. Z úverovej zmluvy vyplýva, že žalobca pri jej uzatváraní zistil od spotrebiteľa výlučne údaje, ktoré sa týkali jeho rodinného stavu,

vzdelania a spôsobu bývania, nie však výšky jeho príjmov a výdavkov, a to ani v minimálnom rozsahu. Zároveň nebolo preukázané ani tvrdené, že by žalobca nahliadol do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľovi. Z uvedeného dôvodu žalobca neunesol bremeno tvrdenia, ako aj dôkazné bremeno ohľadom jeho postupu s odbornou starostlivosťou pristupovať ku skúmaniu údajov o životnom a existenčnom minime. Ani žaloba neobsahovala skutkové tvrdenia týkajúce sa posudzovania bonity spotrebiteľa, čím žalobca porušil svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, a to podstatným spôsobom. Následkom takéhoto konania je to, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, nakoľko tento postup predstavuje hrubé porušenie povinnosti veriteľa preveriť tzv. bonitu klienta. Z týchto dôvodov súd vyhovel vzájomnej žalobe vo výroku II.

4. O trovách konania bolo rozhodnuté s prihliadnutím na zásadu úspechu strán sporu.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané odvolanie žalobcom, a to proti výroku II. a III. s poukazom na ust. § 365 ods. 1 písm. a) CSP.

6. Žalobca ako odvolací dôvod uviedol, že vzájomná žaloba žalovaného je určovacou žalobou, ktorú uplatnil v rámci svojej procesnej obrany voči žalobe na plnenie, pričom žaloba na plnenie konzumuje určovaciu žalobu a súd ako prejudiciálnu otázku riešil aj otázku prípadnej bezúročnosti úveru. Začaté konanie o žalobe na plnenie predstavuje prekážku litispendencie pre konanie o určovacej žalobe, preto podľa § 159 CSP a § 161 ods. 2 CSP malo byť konanie o vzájomnej žalobe zastavené a keďže toto zastavenie zaviniť žalovaný, malo byť priznané žalobcovi právo na náhradu trov konania o vzájomnej žalobe. Z týchto dôvodov navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý výrok II. a zastavil konanie o vzájomnej žalobe žalovaného a o trovách konania rozhodol tak, že žalovaný má voči žalobcovi právo na náhradu trov konania o zaplatenie a žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania o vzájomnej žalobe v celom rozsahu.

7. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že sa nestotožňuje s týmto právnym názorom, pričom poukázal na ust. § 147 ods. 1 CSP a § 11 ods. 4 z. č. 129/2010 Z.z., z ktorého vyplýva, že spotrebiteľ má vždy právo žiadať, aby súd posúdil, či je úver bezúročný a bez poplatku výrokom rozsudku. Žalovaný túto možnosť využil v prebiehajúcim konaní, preto sa nejedná o prekážku litispendencie. Vychádzal zo skutočností, že dodávatelia postupujú svoje pohľadávky rôznym inkasným spoločnostiam, preto je takýto postup správny, nakoľko len výrok rozsudku zakladá prekážku res iudicata, nie odôvodnenie. Len týmto spôsobom bolo možné zabezpečiť stav právnej istoty žalovaného. Poukázal na závery Krajského súdu v Prešove v obdobných veciach. Navrhol napadnutý rozsudok vo výrokoch II. a III. potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania.

8. Ďalšie vyjadrenia sporových strán v odvolacom konaní predložené neboli.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke, najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

12. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

13. Odvolateľ uviedol ako dôvod odvolania § 365 ods.1 písm. a/ CSP/, pričom nijako špecifikoval aké procesné podmienky neboli splnené. Vzniesol námietku existencie prekážky začatého konania (litispendencia).

14. Nedostatkom podmienky súdneho konania podľa § 161 ods. 2 CSP je i prekážka začatého konania (litispendencia; § 159 CSP), ktorá bráni tomu, aby na súde prebiehalo iné konanie v tej istej veci. Táto prekážka vzniká (je daná), ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má rovnakých účastníkov, rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, táto je daná aj vtedy, ak pôvodný účastník v prvom konaní je vystriedaný právnym nástupcom v druhom konaní (musí byť však ako právny nástupca pôvodného účastníka označený), a tiež vtedy, ak účastníci v druhom konaní vystupujú v opačnom procesnom postavení. Predmet konania je vymedzený petitom návrhu na začatie konania, a základ uplatneného nároku je určený skutkovými okolnosťami, ktorými je petit zdôvodnený.

15. Podľa § 11 ods.4 z.č. 129/2010 Z.z. spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase konania vo veci samej, spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

16. V danom prípade odvolací súd dospel k záveru že odvolacie námietky žalobcu nie sú dôvodné. V prebiehajúcom konaní sa jedná o dva odlišné predmety konania, pričom v prípade žaloby žalobcu ide o žalobu o plnenie a v prípade vzájomnej žaloby žalovaného ide o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov. V danej veci je rozhodujúcou skutočnosťou, že ide o spotrebiteľský vzťah a spotrebiteľov naliehavý právny záujem na určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru je daný v zmysle § 11 ods.4 z.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Z uvedeného dôvodu nejde o prekážku začatého konania, aj keď v prípade žaloby o plnenie súd ako predbežnú otázku skúma aj otázku bezúročnosti a bezpoplatkovosti.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 396 ods.1 C.s.p. tak, že v odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalobcovi v plnom rozsahu.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).